

Arvamuste ja kooskõlastuste koondtabel

1. KOOSKÕLASTUSED

Jrk nr	Kaasatud kooskõlastaja	Kooskõlastuse sisu	Pädeva asutuse põhjendus ja otsus esitatud kooskõlastuse osas
1	Keskkonnaamet 29.01.2020 nr 6-2/20/663-2	<p>Esitasite kooskõlastamiseks projekteerimistingimuste andmise eelnõu riigitee 23136 Pringi-Restu km 9,159 asuva Restu silla ehitamise põhiprojekti koostamiseks, millega nähakse ette olemasoleva silla ja paisu lammutamine, ning selle asemele uue rajatise projekteerimine koos paisutuse likvideerimisega. Looduskaitseseaduse § 14 alusel osaleb Keskkonnaamet ehitust reguleerivate dokumentide (ehitusteatised, projekteerimistingimused ja ehitusload) menetlemise protsessis kaitstava loodusobjekti valitsejana, kui tegevus toimub kaitsealal, hoiualal, püsielupaigas või kaitstava looduse üksikobjekti kaitsevööndis. Projekteeritav Restu sild nimetatud kaitstavatel loodusobjektidel ei asu, ehkki piirneb Otepää looduspargiga, seetõttu esitame arvamuse.</p> <p>Otepää looduspark on Natura 2000 alade võrgustiku nimekirjas nii loodusalanana kui linnualana. Silla ehituse käigus on kavandatud Otepää looduspargis Vanamõisa-Restu piiranguvööndis asuva Restu paisjärve paisu likvideerimine, mis toob endaga kaasa ka paisjärve likvideerimise. Restu paisjärv on 2013. a. inventeeritud Eesti Maaülikooli põllumajandus- ja keskkonnainstituudi teadurite poolt Otepää loodusala kaitse-eesmärgiks oleva Natura elupaigatüübina 3150. Lähtudes eelnevast on Keskkonnaamet seisukohal, et kavandataval tegevusel on eeldatavalt oluline mõju piirnevale Natura 2000 loodusalale, kuna kavandatakse tegevust, mille korral ei ole objektiivse teabe põhjal välistatud, et sellega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile.</p> <p>Keskkonnaameti hinnangul on oluline projekteerimisel lähtuda alljärgnevast:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Määrata sillaava madalama punkti absoluutne kõrgus ning mõõdistada Restu paisjärve põhjakõrgused ja koostada paisjärve alale korrastusprojekt.2. Projekteerida Väikese Emajõe voolusäng läbi sillaava selliste parameetritega, mis tagab kalade läbipääsu jõe ülemjooksule. Vajalik on kaasata ihtüoloog, kes kirjeldab tööde võimalikud mõjud Väikesele Emajõe ja selle elustikule - kalastikule (sh kaitsealused liigid ja lõhelised), s.h. lõheliste kudemis- ja elupaikadele. Teha kindlaks võimalikud leevendusmeetmed tööde teostamise perioodiks ning analüüs, kas taastavasse jõepõhja on võimalik kasutada/luua lõheliste kudemisala.3. Algatada keskkonnamõju hindamine.	<p>Kaalutus/põhjendus:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Objekt asub Keskkonnaameti haldusalas asuvas Otepää looduspargis ja Natura 2000 kaitse alal.2. Keskkonnaameti arvamuse ja looduskaitseseadus (LKS) §51 lõike 2, veeseadus (VeeS) §174 lõike 3 alusel tuleb tagada kalade läbipääsu nii paisust üles- kui ka allavoolu.3. Restu silla ja paisjärve asukohas muudetakse kooslust keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) alusel. <p>Otsus: <u>Täiendada projekteerimistingimusi:</u></p> <ol style="list-style-type: none">1. Viia läbi keskkonnamõjude hindamine (KMH) KeHJS §26¹ alusel<ol style="list-style-type: none">1.1.Koostada projektiga kavandatavate tegevuste osas keskkonnamõju hinnang, lähtudes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse sätetest.1.2.Keskkonnamõjuhinnang koostada projekteerimise faasis, mis võimaldab hinnata kõiki projektiga kaasnevad asjakohased mõjud, kuid mitte enne, kui on selgunud tee ja teerajatiste täpne asukoht.2. Projekteerida Väikese Emajõe voolusäng läbi sillaava selliste parameetritega, mis tagab kalade läbipääsu jõe ülemjooksule. Vajalik on kaasata ihtüoloog, kes kirjeldab tööde võimalikud mõjud Väikesele Emajõe ja selle elustikule - kalastikule (sh kaitsealused liigid ja lõhelised), s.h. lõheliste kudemis- ja elupaikadele. Teha kindlaks võimalikud leevendusmeetmed tööde teostamise perioodiks ning analüüs, kas taastavasse jõepõhja on võimalik kasutada/luua lõheliste kudemisala.3. Määrata sillaava madalama punkti absoluutne kõrgus ning mõõdistada Restu paisjärve põhjakõrgused ja koostada paisjärve alale korrastusprojekt. <p><u>Lugeda projekteerimistingimuste eelnõu Keskkonnaameti poolt kooskõlastatuks.</u></p>

2. ARVAMUSED

2.1.Puudutatud asutused ja isikud

Jrk nr	Arvamuse esitaja	Arvamuse sisu	Pädeva asutuse põhjendus ja otsus esitatud arvamuse osas
1	Muinsuskaitseamet 16.01.2020 nr 5.1-17.6/31-1	<p>Olete teavitanud Muinsuskaitseametit 13.01.2020 kirjaga nr 15-1/20-0003/2052-1, et Maanteeamet on algatanud projekteerimistingimuste menetluse riigitee 23136 Pringi-Restu km 9,159 asuva Restu silla ehitamise põhiprojekti koostamiseks.</p> <p>Muinsuskaitseamet on tutvunud projekteerimistingimuste eelnõuga ja selle lisadega. Projekteerimistingimuste eelnõus on välja toodud, et eelnõu on saadetud Muinsuskaitseametile põhjusel, et Restu silla läheduses asub Restu mõisa vesiveski. Restu silla vesiveski ei ole riikliku kaitse all, seega puudub Muinsuskaitseametil voli sätestada tingimusi projekti koostamiseks. Restu silla vahetus läheduses puuduvad kultuurimälestised ja nende kaitsevööndid.</p>	<p>Otsus: Arvestada Muinsuskaitseameti seisukohaga, et Restu silla vesiveski ei ole riikliku kaitse all.</p>

2	Maa-amet 15.01.2020 nr 6-3/20/620-2	<p>Teavitasite 13.01.2020 kirjaga nr 15-1/20-0003/2052-1 , et Maanteeamet algatas projekteerimistingimuste menetluse riigitee 23136 Pringi Restu km 9,159 asuva Restu silla esitamise põhiprojekti koostamiseks. Lisaks edastasite arvamuse avaldamiseks projekteerimistingimuste eelnõu ning projekteerimistingimuste andmise korralduse eelnõu koos asukoha skeemiga. Restu sild asub Valga maakonnas Otepää vallas Restu külas. Restu sild ületab Väike Emajõe ning sillast ülesvoolu on Restu paisjärv, mis on paisutatud Restu silla küljes oleva paisurajatise tõttu. Projektiga kavandatakse olemasoleva silla ja paisu lammutamine ning selle asemele uue rajatise projekteerimine koos paisutuse likvideerimisega.</p> <p>Restu sild asub 23136 Pringi Restu tee kinnisasjal (tunnus 72401:001:0103). Silla lähiümbruses ei ole riigi omandis olevaid kinnisasju, mille riigivara valitseja on Keskkonnaministeerium ja volitatud asutus Maa amet. Sillast (piki 231 36 Pringi Restu teed) ligikaudu 130 meetri kaugusel paiknevad reformimata maa ribad, mis piirnevad Aaviku kinnisasjaga (tunnus 72401:003:0281) põhjast ja lõunast.</p> <p>Maa-amet ei esita vastuväiteid riigitee 23136 Pringi Restu km 9,159 asuva Restu silla esitamise põhiprojekti projekteerimistingimuste eelnõule ja projekteerimistingimuste andmise korralduse eelnõule. Juhul, kui eelnevas lõigus kirjeldatud reformimata maa ribad on kaasatud projekti alasse, palume esitada valminud põhiprojekt Maa-ametile kooskõlastamiseks. Lisaks palume projektdokumentatsioonile lisada kohaliku omavalitsuse poolt väljastatud õiendid projekti alas olevate reformimata maa-alade õigusvastaselt võõrandatud maa tagastamise taotluste ja ostueesõigusega erastamise taotluste olemasolu ning omavalitsuse seisukoha kirjeldatud maa-ala perspektiivse omandi osas.</p>	<p><u>Otsus:</u> Kui projektiga tekib maavajadus reformimata riigimaadest, koostatakse projekteerimistingimuste punkti 2.3 ja 6.11 alusel krundijaotuskava, milles näidatakse ära kavandatav äralõige ning projektlahendus kogu kinnistuga piirneval lõigul. Maa-amet kaasatakse sellisel juhul nii maade omandamise protsessi kui ka ehitusloa menetlusse.</p> <p>Lisada projektdokumentatsioonile kohaliku omavalitsuse poolt väljastatud õiendid projekti alas olevate reformimata maa-alade õigusvastaselt võõrandatud maa tagastamise taotluste ja ostueesõigusega erastamise taotluste olemasolu ning omavalitsuse seisukoha kirjeldatud maa-ala perspektiivse munitsipaalomandisse andmise osas.</p>
3	Otepää Vallavalitsus 31.01.2020 nr 6-7/271-1	<p>Esitasite Otepää Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks riigitee 23136 Pringi-Restu km 9,159 asuva Restu silla ehitamise põhiprojekti staadiumis ehitusprojekti projekteerimistingimuste eelnõu.</p> <p>Otepää Vallavalitsus on tutvunud eelpoolmainitud projekteerimistingimuste projektiga ning ei pea võimalikuks ehitusprojekti menetluse käigus võtta vastu otsus ajaloolise paisjärve likvideerimise kohta. Lisaks eelpoolmainitule muudab paisjärve likvideerimine piirkonna veerežiimi ning võib põhjustada piirkonna elanike kaevude tühjenemise. Eelpoolöeldust tulenevalt palun projektis ette näha ka uue regulaatori ehitamine.</p> <p>Otepää Vallavalitsus soovib, et valminud ehitusprojekt esitataks Otepää Vallavalitsusele ülevaatamiseks ning heakskiidu andmiseks.</p>	<p><u>Kaalutlus/põhjendus:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Riigiteel nr 23136 Pringi–Restu km 9,159 asuv Restu sild nr 1008 on halvas seisukorras.Väike-Emajõe on rajatud veeloata pais, millest tingituna tungis Restu paisjärve surve line vesi läbi silla kandekonstruksiooniks olevate sammaste ja on toonud kaasa sammaste olulise lagunemise. Eelnimetatud asjaolu kujutab endast reaalselt ohtu silla kontrollimatuks lagunemiseks. Sillale on paigaldatud liikluskäigud koormuspiiranguga. Sellest tulenevalt on muudetud sillal asuvat liiklusskeemi. Sillale on tellitud seisukorra audit, mis kinnitab silla halba olukorda ja tehtud avariiremont autoliikluse säilitamiseks sillal. 2. Keskkonnaamet on 22.06.2020 otsusega nr 1-3/20/645 keeldunud veeloa andmisest Restu silla asukohas. 3. Paisutamise seotud tegevused ei ole põhimääruse kohaselt Maanteeameti ülesanneteks, mistõttu puudub Maanteeametil sellekohane kompetents ning eelarvelised vahendid paisudega opereerimiseks. 4. Maanteeameti, Keskkonnaameti ja Restu vesiveski kinnisasjade omaniku vahelised kirjavahetused on toimud alates 2010 aastast ja 10 aasta jooksul ei ole suudetud konstruktsiooni seisukorra parendamist, omandi üleandmist ja kalade veeseadusele vastavat läbipääsu paisutuse säilitamise läbi tagada. Samuti ei ole nõuetekohase paisutamise seotud tegevusi nõus finantseerima olnud Otepää Vallavalitsus. 5. Projekteerimistingimustega nähakse ette kõrvaltingimus, mille kohaselt on huvitatud isikul võimalik paisurajatis ümber paigutada enda kulul või juhul kui huvitatud isik on nõus nõuetekohase paisu ja kalapääsu projekteerimise ja ehitamise kulud kandma ning mille kohaselt on võimalik projekteerimistingimusi vastavalt muuta. 6. Sõltumata sellest, millise projektlahenduse Maanteeamet tellib, ei teki otsest keskkonnamõju (paisjärve allalaskmine) enne kui antakse projektile ehitusloa. Ehitusloa andmise ajaks on võimalik keskkonnamõju hinnata ning välja töötada

			<p>meetmed mõjude leevendamiseks. Keskkonnamõju hindamise menetlus on avalik menetlus, mille käigus viiakse läbi avalikud arutelud, kus kaasatakse ka huvitatud isikud ja osapooled ning kohalik kogukond.</p> <p>Otsus: Projekteerimise käigus teostada keskkonnamõjude hindamine ja uurida piirkonna veerežiimi. Vajadusel arvestada kohalike kaevude seisukorraga ja rakendada täiendavaid meetmeid. Kaasata Otepää Vallavalitsus ehitusloa menetlusse. Projekteerimistingimustele näha ette kõrvaltingimus, mille kohaselt projekteerimistingimusi muudetakse, kui projekteerimise käigus tekib huvitatud osapool kes soovib finantseerida kalapääsu ja paisu projekteerimist ning ehitamist.</p>
--	--	--	--

2.2.Piirnevate kinnisasjade omanikud

Jrk nr	Kinnisasja nimi ja tunnus	Arvamuse sisu	Pädeva asutuse põhjendus ja otsus esitatud arvamuse osas
1	Lõokese 72401:003:0531	<p>Restu külas asuva Lõokese kinnistu (katastritunnus 72401:003:0531) omanikuna on Maanteeamet kaasanud mind arvamuse avaldamiseks riigitee 23136 Pringi-Restu km 9,159 asuva Restu silla ehitamise põhiprojekti koostamise projekteerimistingimuste menetlusse.</p> <p>Esitatud materjalidest nähtub, et ehitustegevusega kavandatakse Restu paisjärve likvideerimist. Lõokese kinnistul saadakse joogi- ja tarbevett salvkaevust, mille sügavus on 4 raket. Veetase kaevus on sõltunud Väikese Emajõe ja Restu paisjärve veetasemest. Kui veetase on olnud tavapärasest madalam, on kaev paaril suvel kuivaks jäänud.</p> <p>Seoses sellega palun Teil projekteerimistingimuste andmise menetluses kaaluda paisjärve likvideerimisega mulle kaasneda võivate negatiivsete mõjude vältimist (nt salvkaevu süvendamise või uue salvkaevu rajamisega seotud kulude katmist).</p>	<p>Otsus: <u>Täiendada projekteerimistingimusi:</u> Teostada uuringud piirkonna veerežiimi kindlakstegemiseks. Juhul kui paisjärve likvideerimine toob kaasa kaevudes vee kadumise, näha projektiga ette meetmed joogi- ja tarbevee säilitamiseks (uue kaevu rajamine või olemasolevate kaevude süvendamine).</p>
2	Restu vesiveski 72401:003:0151 72401:003:0152 72401:003:0153 Veski-Jõe 55701:001:0126	<p>Restu sild kuulub Eesti riigile ja Restu vesiveski tamm (pais), liigveelask (lüüs), veskitesse (viljaveski ja endine saeveski) sissevoolukanalid (turbiinide kanalid) kuuluvad mulle ja teemaa mõõdistamisel (2015) kanti need rajatised plaanile. Samuti on nad kantud Ehitusregistrisse minu nimele.</p> <p>Vastavalt Tartu Halduskohtu kohtuotsusele nr 3-137/2003 – 12.04.2005 leidis Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, et kõnesolevad rajatised – vesiveski tamm, lüüs ja turbiinid – on käsitletavad tehnorajatistena asjaõiguse mõttes, mille kasutamine on õiguslikult reguleeritav kinnisomandi kitsenduste kaudu. Asjaõigusseaduse §-i 158 kohaselt ei ole teisele isikule kuuluval kinnisasjal paiknev tehnorajatis kinnisasja oluline osa. Asjaõigusseaduse rakendamise seaduse §-i 152 lg 1 kohaselt on omanik kohustatud taluma tema kinnisasjale enne 1999. aasta 1. aprilli püstitatud tehnorajatist ja võimaldama selle teenindamiseks, remontimiseks ja rekonstrueerimiseks vajalikke töid.</p> <p>Olen seisukohal, et Restu paisjärve ei saa likvideerida, kuna tegemist on olulise veekoguga (Natura 2000 elukohatüüp 3150). Restu paisjärve likvideerimise korral hävinevad või saavad kahjustatud minu kinnistul paiknevad või minu kinnistuga piirnevad Restu paisjärvest mõjutatud alad, mitmed kogu Euroopa ulatuses esmatähtsad Natura elupaigatüübid.</p> <p>Pean vajalikuks, et silla projekti koosseisus nähakse ette kas olemasoleva paisregulaatori (rekonstrueeritud 1984-86, raudbetoon, seisukord rahuldav) säilitamine või uue paisregulaatori projekteerimine (nii nagu oli planeeritud eelmises AS Reng poolt koostatud projektis). Sild ja pais on olnud Restul omavahel seotud ehitised alates 15. sajandist, kuid lahutati eraldiseisvateks objektideks 1984.-86. aastal, kui sovhoos rekonstrueeris liigveelasu. Sild jäi aga rekonstrueerimata ja on maakivist ehitis. Vastavalt Tallinna Tehnikaülikooli sillaprofessor Juhan Idnurme selgitustele ei sega</p>	<p>Kaalutus/põhjendus:</p> <ol style="list-style-type: none">Restu silla küljes on hüdrotehniline rajatis, mis koosneb paisukonstruksioonidest, paisu- ja teemuldest, veeväljavoolust ja voolurahustist (edaspidi koos nimetatud pais). Sild ja paisurajatis toetuvad sammastele. Teemulle ja paisumulle on praegusel juhul sama konstruksioon.Sild loetakse tee osaks ehitusseadustiku (EhS) § 92 lg 1 kohaselt. EhS § 92 lg 6 kohaselt riigitee on riigile kuuluv tee, mille osas omaniku ülesandeid täidab Maanteeamet, EhS § 97 lg 1 kohaselt teed ja tee toimimiseks vajalikud rajatised tuleb hoida korras viisil, et need vastaksid nõuetele ning tagatud oleksid tingimused ohutuks liiklemiseks. EhS § 8 kohaselt ehitis, ehitamine ja ehitise kasutamine ning ehitamisega seonduv muu tegevus peab olema ohutu; ehitis, ehitamine ja ehitise kasutamine ning ehitamisega seonduv muu tegevus on ohutu, kui see ei põhjusta ohtu inimesele, varale või keskkonnale.Vee paisutamine kahjustab silla sammaste olukorda. Olemasolev hüdrotehniline rajatis, sild ja paistus on halvas olukorras. Sillale on teostatud avariiremont, mis vähendas silla kokku kukkumise ohtu, kuid silla seisukord on jätkuvalt halb ja ei vasta tee seisundinõuetele.Majandus- ja taristuministri 16.10.2018 määruse nr 55 „Maanteeameti põhimääruse“ § 7 punkti 1 kohaselt on Maanteeameti põhiülesanneteks mh tingimuste loomine ohutuks, säästlikuks ja toimivaks liiklemiseks riigiteedel ning inimeste ja sõidukite liikuvuse kavandamine.Olemasolev rajatis on täielikult sihtotstarbelisel transpordimaa katastriüksusel. Vastavalt maakatastriseaduse § 181 lg-le 5 on transpordimaa liiklemiseks ja

	<p>raudbetoonist liigveelask Restu silla ehitust. Ühtlasi tuleb tagada paisu tugevdamine ja Restu vesiveski säilimine.</p> <p>Otepää looduspargi kaitsekorralduskava järgi jääb Restu paisjärv kaitstavasse elupaigatüüpi ning tuleb tänaste andmete kohaselt seetõttu säilitada. Maanteeameti tellitud „Riigimaantee nr 69 Võru-Kuigatsi-Tõrva km 39-40,3 ristmike tehnilise projekti, Sangaste ja Restu silla eelprojekt“ kohaselt anti ka Restu paisjärve regulaatori lahendus ning projekteeriti 1,0 meetri laiune hooldussild regulaatori ja maantee silla vahele. Sellega on ette nähtud paisjärve püsimine ja sellega tuleb arvestada kavandatava projekti puhul. Keskkonnaamet, kooskõlastades silla projekti (AS Reng), nägi samuti ette Restu paisjärve säilimise.</p> <p>Toetan igati uue Restu silla rajamist, aga ei ole nõus minule kuuluvate Restu paisu ja pärandkultuuriobjekti Restu paisjärve (Natura 2000 elukohatüüp 3150) likvideerimisega ning mitmete kogu Euroopa ulatuses esmatähtsate Natura elupaigatüüpide hävitamise või kahjustamisega. Minule isiklikult tähendab Restu paisjärve likvideerimine elukeskkonna muutumist selliseks, et seal enam elada ei ole võimalik. Sama kehtib ka naabrite kohta</p>	<p>transpordiks kasutatav maa koos ohutuse tagamiseks ja selle maa korrashoiuks vajalike ehitiste aluse ning neid ehitisi teenindava maaga.</p> <p>6. Sõltumata sellest, kellele kuuluvad paisu rajatised, on Maanteeameti pädevuses anda projekteerimistingimusi riigiteel asuva silla ümberehitamiseks.</p> <p>7. Restu paisjärve likvideerimisega mõjutatavad alad on võimalik määrata keskkonnamõju hindamisega. Otepää looduspargis asuva Natura 2000 ala valitseja on Keskkonnaamet kellel on õigus määrata säilitamise või likvideerimise tingimusi lähtuvalt looduslikust kooslusest.</p> <p>8. Otepää looduspargi, Otepää hoiuala ja Otepää loodusala kaitsekorralduskava 2017-2026 peatüki 2.2.1.4 „Jõed ja ojad“ kohaselt tuli tagada kaladele läbipääs Restu paisul nii üles- kui ka allavoolu 2013. aasta 1. jaanuariks. Seda pole siiani tehtud. Kaitsekorralduskavas on öeldud, et üheks võimaluseks on paisu likvideerimine ja järve allalaskmine.</p> <p>9. Väike-Emajõe le on rajatud veeloata pais, millest tingituna tungis Restu paisjärve surve vesi läbi silla kandekonstruktsiooniks olevate sammaste ja on toonud kaasa sammaste olulise lagunemise. Eelnimetatud asjaolu kujutab endast reaalselt ohtu silla kontrollimatuks lagunemiseks. Sillale on paigaldatud liiklusemärgid koormuspiiranguga. Sellest tulenevalt on muudetud sillal asuvat liiklusskeemi. Sillale on tellitud seisukorra audit, mis kinnitab silla halba olukorda ja tehtud avariiremont autoliikluse säilitamiseks sillal.</p> <p>10. Keskkonnaamet on 22.06.2020 otsusega nr 1-3/20/645 keeldunud veeloa andmisest Restu silla asukohas.</p> <p>11. Veeseaduse § 175 lg 4 kohaselt kui paisu omanik või valdaja ei ole taotlenud õigusaktiga nõutavat veeluba või kui veeloa andja keeldub loa andmisest, peab paisu omanik või valdaja paisutuse likvideerima.</p> <p>12. Paisutamisega seotud tegevused ei ole põhimääruse kohaselt Maanteeameti ülesanneteks, mistõttu puudub Maanteeametil sellekohane kompetents ning eelarvelised vahendid paisudega opereerimiseks.</p> <p>13. Maanteeameti, Keskkonnaameti ja Restu vesiveski kinnisasjade omaniku vahelised kirjavahetused on toimud alates 2010 aastast ja 10 aasta jooksul ei ole suudetud konstruktsiooni seisukorra parendamist, omandi üleandmist ja kalade veeseadusele vastavat läbipääsu paisutuse säilitamise läbi tagada.</p> <p>14. Muinsuskaitseamet on 16.01.2020 kirjaga nr 5.1-17.6/31-1 andnud seisukoha, et Restu silla vesiveski ei ole riikliku kaitse all ja Restu silla vahetus läheduses puuduvad kultuurimälestised ja nende kaitsevööndid.</p> <p>15. Restu paisu puhul ei tulene selle talumise kohustust Restu vesiveski kinnisasjade omanikuga sõlmitud lepingust, seega saab talumiskohustus eksisteerida vaid juhul, kui Resti paisu osas kehtiks seadusest tulenev talumiskohustus. Võõral maal asuvate tehnovõrkude ja -rajatiste õiguslik staatus on reguleeritud asjaõigusseaduse rakendamise seaduses (AÕSRS). AÕSRS § 15² lg 1 kohaselt on kinnisasja omanik kohustatud taluma olemasolevat tehnovõrku või -rajatist, mis on püstitatud enne maa esmakinnistamist. Sellise talumiskohtuse eelduseks on asjaolu, et Restu paisurajatiste näol oleks tegemist tehnovõrgu- või rajatisega ning et nimetatud rajatist oleks võimalik eesmärgipäraselt kasutada.</p> <p>16. Riigikohus on korduvalt selgitanud, et rajatise lugemisel tehnorajatiseks omab tähtsust ka selle reaalne kasutamine (RKTK 3-2-1-67-02 p 8, RKHK 3-3-1-71-03 p 19, RKTK 3-2-1-43-06 p 15). Riigikohus on mh rõhutanud, et rajatise saab lugeda tehnorajatiseks ja tunnustada selle talumise kohustust üksnes juhul, kui tehnorajatise talumiskohustuse olemasoluga kaasneb muus osas nii faktiline kui õiguslik võimalus tehnorajatist kasutada.</p>
--	---	---

			<p>17. Tulenevalt Kesskonnaameti 22.06.2020 otsusest nr 1-3/20/645 esineb Restu vesiveski kinnisasjade omanikul õiguslik takistus paisurajatise kasutamiseks, mis välistab paisurajatise talumiskohustuse.</p> <p>18. AÕSRS § 152 lg 3 kohaselt viidatud paragrahvi lõikes 1 sätestatud talumiskohustuse puudumisel on kinnisasja omanikul õigus nõuda tehnovõrgu või -rajatise kõrvaldamist temale kuuluvalt kinnisasjalt asjaõigusseaduse §-s 89 sätestatud korras või kokku leppida tehnovõrgu või -rajatise ümberpaigutamises kinnisasjal tehnovõrgu või -rajatise omaniku kulul.</p> <p>19. Projekteerimistingimustega nähakse ette kõrvaltingimus, mille kohaselt on huvitatud isikul võimalik paisurajatis ümber paigutada enda kulul või juhul kui huvitatud isik on nõus nõuetekohase paisu ja kalapääsu projekteerimise ja ehitamise kulud kandma ning mille kohaselt on võimalik projekteerimistingimusi vastavalt muuta</p> <p>20. Maanteeamet on arvesse võtnud ühelt poolt asjaolu, et tuleb tagada liiklusohutus ja liiklejate ohutus, ning teiselt poolt näinud projekteerimistingimuste kõrvaltingimusena ette võimaluse, et Restu vesiveski kinnisasjade omanikul on võimalik paisu ja kalapääsu rajamine eeldusel, et ta katab sellega seotud kulud. Riigil ei ole õiguslikku alust finantseerida isiku huvides toimuvat tegevust ega isiku eest paisurajatiste nõuetekohaseks muutmist.</p> <p>21. Sõltumata sellest, millise projektlahenduse Maanteeamet tellib, ei teki otsest keskkonnamõju (paisjärve allalaskmine) enne kui antakse projektile ehitusluba. Ehitusloa andmise ajaks on võimalik keskkonnamõju hinnata ning välja töötada meetmed mõjude leevendamiseks. Keskkonnamõju hindamise menetlus on avalik menetlus, mille käigus viiakse läbi avalikud arutelud, kus kaasatakse ka huvitatud isikud ja osapooled ning kohalik kogukond.</p> <p>Otsus: Projekteerimise käigus teostada keskkonnamõjude hindamine ja uurida piirkonna veerežiimi. Vajadusel arvestada kohalike kaevude seisukorraga ja rakendada täiendavaid meetmeid. Projekteerimistingimustele näha ette kõrvaltingimus, mille kohaselt projekteerimistingimusi muudetakse, kui projekteerimise käigus tekib huvitatud osapool kes soovib finantseerida kalapääsu ja paisu projekteerimist ning ehitamist.</p>
3	Kärneri 72401:003:0560	<p>Maanteeamet on saatnud Riigitee 23136 Pringi-Restu km 9,159 asuva Restu silla ehitamise põhiprojekti koostamise lähteülesande ja vastava korralduse eelnõud arvamuse avaldamiseks puudutatud kinnistute omanikele ning asjaga seotud asutustele, sh Otepää vallavalitsusele. Nende dokumentide kohaselt on kavandatud olemasoleva silla ja sellega seotud paisu lammutamine ning uue silla ehitamine. Paisu taastamist ei ole ette nähtud ja seetõttu kõnesoleva projekti lähteülesande järgi toimub paisutuse ja Väikesel Emajõel oleva 8,3 ha suuruse paisjärve likvideerimine. Oleme seisukohal, et Restu paisjärve ei saa likvideerida, sest tegemist on olulise veekoguga. Peame vajalikuks, et silla projekti koosseisus nähakse ette uue paisregulaatori projekteerimine. Sild ja pais on olnud Restul omavahel seotud ehitised alates 15. sajandist, kui on esimesed dokumentaalsed andmed Restu vesiveski kohta. Paisu lammutamine on vastuolus ka Keskkonnaameti kaitsekorralduskavaga (manuses: Otepää looduspargi, Otepää hoiuala ja Otepää loodusala kaitsekorralduskava 2017-2026). Palume neid asjaolusid arvestada Otepää vallavalitsuse seisukoha kujundamisel. Asjaolude täpsustamiseks võib olla põhjendatud vallavalitsuses kinnistuomanikega koosoleku korraldamine, kuhu palume kaasata vesiveskite, paisude ja paisjärvede probleemidega hästi kursis olevad asjatundjad MTÜst Eesti Veskivaramu ja Eesti Veeühingust. Kuna arvamused ja ettepanekud tuleb esitada</p>	<p>Kaalutus/põhjendus:</p> <p>1. Restu paisjärve likvideerimisega mõjutatavad alad on võimalik määrata keskkonnamõju hindamisega. Otepää looduspargis asuva Natura 2000 ala valitseja on Keskkonnaamet kellel on õigus määrata säilitamise või likvideerimise tingimusi lähtuvalt looduslikust kooslusest.</p> <p>2. Otepää looduspargi, Otepää hoiuala ja Otepää loodusala kaitsekorralduskava 2017-2026 peatüki 2.2.1.4 „Jõed ja ojad“ kohaselt tuli tagada kaladele läbipääs Restu paisul nii üles- kui ka allavoolu 2013. aasta 1. jaanuariks. Seda pole siiani tehtud. Kaitsekorralduskavas on öeldud, et üheks võimaluseks on paisu likvideerimine ja järve allalaskmine. Seega puudub vastuolu kaitsekorralduskava ja projekteerimistingimuste eelnõu vahel.</p> <p>3. Riigiteel nr 23136 Pringi–Restu km 9,159 asuv Restu sild nr 1008 on halvas seisukorras. Sillal on vähendatud koormusi ja teostatud avariiremont. Sillale on paigaldatud koormuspiirang.</p> <p>4. Tulenevalt rajatise halvast olukorrast on vaja teostada rajatise ümberehitus enne, kui rajatis tuleb liiklusohutuse kaalutlusel sulgeda.</p>

		Maanteeametile hiljemalt 31. jaanuariks, siis võib Otepää vallavalitsus taotleda vastuse esitamise tähtaja pikendamist kuni 7. veebruar 2020.	<p>5. Projekteerimistingimustega nähakse ette kõrvaltingimus, mille kohaselt on huvitatud isikul võimalik paisurajatis ümber paigutada enda kulul või juhul kui huvitatud isik on nõus nõuetekohase paisu ja kalapääsu projekteerimise ja ehitamise kulud kandma ning mille kohaselt on võimalik projekteerimistingimusi vastavalt muuta</p> <p>6. Sõltumata sellest, millise projektlahenduse Maanteeamet tellib, ei teki otsest keskkonnamõju (paisjärve allalaskmine) enne kui antakse projektile ehitusluba. Ehitusloa andmise ajaks on võimalik keskkonnamõju hinnata ning välja töötada meetmed mõjude leevendamiseks. Keskkonnamõju hindamise menetlus on avalik menetlus, mille käigus viiakse läbi avalikud arutelud, kus kaasatakse ka huvitatud isikud ja osapooled ning kohalik kogukond.</p> <p><u>Otsus:</u> Projekteerimistingimustele näha ette kõrvaltingimus, mille kohaselt projekteerimistingimusi muudetakse, kui projekteerimise käigus tekib huvitatud osapool kes soovib finantseerida kalapääsu ja paisu projekteerimist ning ehitamist.</p>
4	Aida 72401:003:1080	Kuna Restu paisjärve näol on tegu olulise veekoguga, mis mõjutab ka minu Restu kinnistu hinda, siis pean vajalikuks teatada, et ei ole nõus Restu paisjärve veetaseme alandamisega seoses Pringi-Restu km 9,159 asuva Restu silla ehitamisega (nagu projekteerimistingimused seda hetkel ette näevad).	<p><u>Kaalutus/põhjendus:</u> Kuna võimaliku kinnistu hinna muutuse suurus on ebaselge, siis on enne projekti valmimist võimatu hinnata tegelikku mõju ümbritsevatele kinnistutele. Esitatud argument ei kaalu üles ohtliku silla ümberehitamise vajadust ja ei saa olla takistuseks projekti koostamisele, sest otsest mõju (paisjärve allalaskmine) ei teki enne kui antakse projektile ehitusluba.</p>